

MÅL

för kongressperioden 2014–2016

Mål för kongressperioden 2014–2016

Fastställda av kongressen i oktober 2013

VISION I

Psykologförbundet är ett förbund för alla psykologer i Sverige

Psykologerna arbetar inom många olika verksamhetsområden och med olika inriktningar. Psykologerna arbetar utifrån olika teoretiska utgångspunkter och med olika metoder. Psykologer utgör en heterogen grupp människor i många avseenden vad avser såväl ålder och sexuell identitet som etnisk och kulturell bakgrund. Psykologförbundet är en samlande organisation för alla psykologer oavsett dessa skillnader. En allt högre anslutningsgrad är viktig för att förbundet med styrka ska kunna företräda psykologin och psykologprofessionen. Majoriteten psykologer är anställda inom offentlig verksamhet, men ett växande antal är anställda inom privat verksamhet. Även egenföretagare är i allt högre utsträckning anslutna till psykologförbundet genom psykologföretagarna. Psykologförbundet ska vara en organisation där alla känner kollegial förankring och hemvist och ges medlemservice oavsett anställningsform, eget företagande eller om man studerar. Psykologförbundet är också ett förbund för psykologstudenterna. Förbundet ska tillvarata det engagemang som finns bland studenterna och skapa goda relationer med framtidens yrkesverksamma psykologer. En väl fungerande lokal organisation är en hörnsten i förbundets verksamhet. Den lokala organisationen är en viktig länk mellan medlemmar och förbundet centralt och en del av medlems servicen.

Psykologförbundet är medlemmarnas förbund. Det är medlemmarna som styr förbundets inriktning och positionering. Utifrån det är en dialog mellan förbundsstyrelse, kansli och medlemmarna väldigt viktig. Där medlemmarna kan använda de centrala resurserna men också att man från centralt håll kan använda medlemmarna som en viktig nyckel i påverkans- och förhandlingsarbete.

Ett engagemang i en organisation kräver att man har kunskap om organisationen, dess mål och vad den arbetar med. Det är därför viktigt att den interna informationen ger medlemmarna en tydlig bild av det vida fält förbundet arbetar inom men också en möjlighet att kunna diskutera frågorna som för tillfället finns på agendan. Detta kräver möten mellan förtroendevalda och medlemmar med öppna och återkommande diskussioner.

Att vara ett fackförbund kan lätt sätta en felaktig stämpel på vad förbundet arbetar med och ge intrycket av att man bara arbetar med traditionellt fackliga frågor och avtalsfrågor. Psykologförbundets strävan är att bredda bilden av vad förbundet gör så att det blir känt för alla medlemmar och att alla kan se att man har nytta av det Psykologförbundet gör. Det finns grupper av psykologer som har en betydligt lägre anslutningsgrad och extra kraft måste satsas på att marknadsföra Psykologförbundet till dessa grupper. Det kan t.ex. handla om egenföretagare inom arbets- och organisationspsykologi och chefer.

Kongressens inriktningsmål 2014–2016

- När det gäller yrkesverksamma psykologer i Sverige skall Psykologförbundet vara bland de fem SACO-förbund som under kongressperioden ökar procentuellt mest i medlemsantal.
- När det gäller Studerandemedlemmar skall Psykologförbundet vara bland de fem SACO-förbund som under kongressperioden ökar procentuellt mest i medlemsantal.
- Skapa en organisation som ger alla en tydlig tillhörighet. Främst ska satsningar ske för att ge ensamarbetande, privat verksamma och egenföretagare en tydlig tillhörighet.
- Uppmuntra och tillvarata enskilda medlemmars och grupper engagemang med lätta ingångar för att kunna engagera sig inom olika för psykologer viktiga områden.
- Effektiv och professionell medlemsrådgivning med en god tillgänglighet.
- En ökad marknadsföring av Psykologförbundet mot psykologer inom områden där anslutningsgraden är låg.

VISION 2

Psykologförbundet arbetar för att alla psykologer ska ha anställningstrygghet, goda arbetsvillkor och en god arbetsmiljö

Psykologförbundet har medverkat aktivt till nya avtalskonstruktioner där individens möjlighet att påverka den egna löneutvecklingen kraftigt stärkts och utgör en viktig komponent i lönebildningen. Enligt dessa avtal ska individens resultat värderas i förhållande till verksamhetsmålen, och utgöra en viktig del vid fastställande av lönen. Erfarenheterna från dessa avtalskonstruktioner är – sett över tid och för kollektivet – att förbundets medlemmar förbättrat löneutvecklingen och därmed varit en av de grupper som vunnit mest. Lönenivåerna har förbättrats gentemot andra jämförbara grupper.

Förbundets arbete med inriktning mot ökad lönespridning, förbättrad löneutveckling och en strukturell uppvärdering av psykologarbetet ska fortsätta. Det är en strategisk viktig fråga för förbundet och för psykologkårens status att sådan specialistkompetens som arbetsgivaren har behov av och utnyttjar också värderas och leder till högre lön. Förbundet arbetar därför för att det inrättas fler specialisttjänster. Förbundets krav på högre ingångslön för PTP-psykologer och nylegitimerade psykologer kvarstår.

Ytterligare en väg till bättre löneutveckling och ökad lönespridning inom psykologkåren är att göra karriär i högre grad än idag, det vill säga avancera exempelvis till chefs- och ledningsbefattningar eller specialister. Psykologers placering i organisationen har betydelse för såväl lönesättningen som inflytande och yrkesstatus. Det är strategiskt viktigt med psykologer i ledningsposition överallt där det finns psykologiskt innehåll i verksamheten.

Psykologer har en unik kunskap inom utredning och behandling avseende individ, grupp och organisation. Tyvärr kan inte arbetsgivare alltid se att den kunskap som psykologer besitter inte är utbytbar. Utifrån det är det viktigt att vi än tydligare marknadsför vår kunskap. Vi vet att andra yrkesgrupper som har ”patent” på sina specifika arbetsuppgifter kan påverka löner och villkor. Psykologförbundet måste därför sträva efter att psykologer får tydligare ansvar och mandat. Det kan gälla utökat mandat vid olika former av intygsskrivande, möjlighet att intyga nedsatt arbetsförmåga, ensamrätt på psykologisk testning etc. På så sätt blir det än tydligare att psykologer är oundgängliga i vissa verksamheter.

Att vara specialist som psykolog har ännu bara marginellt påverkat löneutvecklingen. Arbetet med att förankra specialistordningen och få den godkänd måste fortsätta och även öka i kraft. Samtidigt måste man i det lokala förhandlingsarbetet arbeta med att arbetsgivarna ska förstå att specialistpsykologer besitter hög och kvalitetssäkrad kunskap som är till nytta för verksamheten och att de ska en rimlig ersättning för den kunskapen och kompetensen.

Förbundets arbetsmiljöarbete har som mål att psykologer ska ha meningsfulla och stimulerande arbetsuppgifter, vara delaktiga vid arbetets utformning, ha inflytande över den egna arbetssituationen, ha en god psykisk och fysisk arbetsmiljö, medverka vid utformningen av verksamhetsmålen och få insikt om den egna insatsens betydelse för att nå dem. Förbundet ska medverka till att det systematiska arbetsmiljöarbetet integreras i all verksamhet.

En god arbetsmiljö innebär att psykologer får goda möjligheter till yrkesmässig och personlig utveckling, får stöd och stimulans från den närmaste chefen och att arbetsförhållandena utformas så att kränkande särbehandling motverkas och förebyggs. Arbetsmiljöavtal eller motsvarande som behandlar frågor kring systematiskt arbetsmiljöarbete, arbetsmiljöutbildning, bemanning, företagshälsovård och rehabilitering är viktiga instrument för detta.

Man pratar idag om att den så kallade ”psykosociala arbetsmiljön” är det stora problemet på många av våra arbetsplatser. Det kan handla om systemfel i organisationen, gruppmekanismer som inte fungerar, konflikter, stress etc. Tydligt är att det är psykologer som besitter en bred kunskap kring de områden som man hänvisar till det diffusa begreppet ”psykosocial arbetsmiljö” och därför är också psykologer bäst rustade att bidra till utvecklingen av ett modernare arbetsmiljöbegrepp där de psykologiska faktorerna tydliggörs för var och en. Det är av största vikt att förbundet kan ge psykologer det stöd och den kompetensutveckling som gör att psykologer blir ett självklart val när det gäller lokalt skyddsombudsarbete.

Kongressens inriktningsmål 2014–2016

- En marknadsledande löneutveckling så psykologer har en procentuell löneutveckling bland de tre högsta av SACO-förbunden.
- En god karriärutveckling för psykologer där möjligheter till specialisttjänster och chefsuppdrag ökar och premieras när det gäller lön och villkor.
- En väl fungerande lokal lönebildning.
- Medlemmarnas inflytande över sin arbetsmiljö ska öka. Bl.a. genom satsningar på psykologer som skyddsombud.
- Stimulera medlemmarna att utbilda sig inom området arbetsmiljö.
- Utvecklad stödfunktion till psykologföreningar/skyddsombud i arbetsmiljöfrågor.
- Fördjupning av Saco-samarbetet i frågor gällande anställningstrygghet, arbetsvillkor och arbetsmiljö.
- Psykologförbundet verkar för att skillnader i arbetsmiljö utifrån kön, etnicitet, religion och sexuell läggning utreds vidare och motverkas.

VISION 3

Psykologförbundet och dess medlemmar är psykologins företrädare

Idag är psykologin och psykologprofessionen etablerad i det svenska samhället. Psykologin har visat sin tillämpbarhet inom många av samhällets funktioner. Psykologer finns inom en rad olika verksamhetsområden och efterfrågas i allt större utsträckning.

Psykologernas självständiga ställning i yrkesutövningen ska stärkas. Psykologer har formell kompetens att självständigt under eget yrkesansvar bedriva psykologisk verksamhet. Detta innebär att psykologer t.ex. har rätt att självständigt bedriva psykoterapeutisk behandling och ställa diagnos. Psykologer arbetar också för att förebygga psykisk ohälsa genom sin kunskap om både psykisk hälsa och ohälsa. Psykologförbundet arbetar också för att psykologerna ges utökat mandat vid olika former av intygsskrivande, möjlighet att intyga nedsatt arbetsförmåga, ensamrätt på psykologisk testning etc.

Olika psykologiska behandlingsmetoder erbjuds i en ökad omfattning av personer vars kompetens för verksamheten är otillräcklig. Ofta används titeln psykolog eller liknande titlar i marknadsföringen på ett vilseledande sätt som kan ge intrycket att utövaren har den legitimerade psykologens kompetensnivå. Titeln psykolog är sedan 1994 en skyddad yrkestitel inom hälso- och sjukvårdens område. Psykologförbundet ska fortsätta arbeta för ett förstärkt och utvidgat titelskydd samt arbeta för att stärka allmänhetens skydd mot oseriös yrkesutövning inom psykologisk verksamhet.

Förutom titelskyddet har vissa yrkesgrupper dessutom ensamrätt till yrket.

De yrkesgrupper som idag har ensamrätt till yrket är apotekare, barnmorska, läkare, receptarie och tandläkare. För psykologer finns inte någon ensamrätt att utöva yrket. Dock omfattas psykologerna av behörighetsregleringen till anställning inom landstinget. Enligt behörighetsförordningen är endast legitimerad psykolog eller den som genomgår föreskriven praktisk tjänstgöring för psykologer (PTP) behörig till anställning inom landstingens och kommunernas hälso- och sjukvård.

Psykologförbundet ska fortsätta arbeta för att legitimation införs som behörighetskrav för att utöva yrket som psykologer inom all hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Psykologförbundet arbetar för att landstingen ska erbjuda alla patienter med psykisk ohälsa psykologisk behandling. Därför kräver förbundet fler psykologer till vårdcentralerna och fler vårdavtal med privatpraktiserande psykologer. Inom skolan ska eleverna garanteras tillgång till psykolog och psykologiska insatser utifrån de verkliga behov som finns. Psykologförbundet arbetar vidare för att besök hos psykolog ska ske på samma villkor som besök hos övriga vårdgivare.

Psykologförbundet arbetar aktivt med att föra ut psykologin och psykologers kunskap till allmänheten och beslutsfattare samt med att vara en aktiv och synlig aktör i debatten inom det psykologiska området.

Kongressens inriktningsmål 2014–2016

- Stärka psykologernas självständiga ställning i yrkesutövningen.
- Psykologer ska ges ensamrätt till yrket och ett stärkt samt utökat titelskydd.
- Stärka allmänhetens skydd mot oseriös yrkesutövning inom psykologins område.
- Psykologisk behandling ska vara offentligt finansierad och tillgänglig på lika villkor för landets alla invånare.
- Förbundet ska vara den ledande organisationen i frågor som berör psykologi och psykologernas områden.
- Föra ut psykologin och psykologers kunskap till allmänheten och beslutsfattare.
- Psykologiguiden ska vara den portal som både professionellt och privat används när andra än psykologer behöver kunskap om psykologi.
- I internationellt samarbete värna och utveckla psykologin, etiken och professionens villkor i Sverige och internationellt.

VISION 4

Psykologförbundet arbetar för god utbildning och kontinuerlig fortbildning för alla psykologer

Psykologprogrammet tillhör idag den mest populära universitetsutbildningen och finns numera vid tio universitet. Ända in på 1990-talet antogs årligen 150 nya studenter till utbildningen, idag antas mer än 600. Aldrig har det funnits så många psykologstuderande som idag. Det har heller aldrig funnits så många legitimerade psykologer som idag och aldrig har så många psykologer haft sysselsättning som idag. Under de närmaste åren kommer en stor del av dagens psykologkår att pensioneras och ersättas med yngre kollegor. I undersökningar som de senaste åren genomförts av Psykologförbundet framkommer att det finns brist på psykologer på vårdcentral, inom psykiatri och inom skolan. Om det brister i tillgång på psykologer finns det en risk att arbetsgivare tillsätter tjänster med kompetenser som inte alls motsvarar den kompetens som psykologer besitter. Detta till nackdel för psykologerna men också innebär det att patienter, elever etc. inte får tillgång till psykologisk kompetens. Förbundet ska noga följa att antalet utbildningsplatser motsvarar samhällets behov av psykologer.

I takt med att antalet examinerade psykologer ökar, ökar behovet av fler PTP-tjänster. Psykologförbundet följer noga att antalet PTP-tjänster motsvarar behovet. Förbundet verkar aktivt för att alla PTP-psykologer ska ha en personlig utbildningsplan och få handledning av god kvalitet.

Kunskapsstillväxten inom psykologin och etablerandet av psykologin inom många skilda verksamheter har medfört att psykologer i allt större grad specialiserat sig. Förbundet står fast vid att psykologutbildningen ska vara en generalistutbildning, som ger alla en gemensam grund i yrkesutövandet. Även om skillnader finns i de lokala utbildningsplanerna vid de universitetsinstitutioner som ger psykologutbildningen, utifrån institutionens aktuella forskning och lärarkompetens, behöver en nationell samordning ske. För ett legitimationsyrke måste vissa oomtvistliga färdigheter säkerställas under utbildningen som garanterar att den färdige psykologen kan inträda i skilda verksamheter med en tillräcklig och adekvat metodarsenal.

Förbundet välkomnar samtidigt en specialisering utifrån individuella och verksamhetsstyrda behov. Denna specialisering ska ske inom ramen för en specialistutbildning efter psykologutbildningen. Förbundet arbetar för att särskilda specialiseringstjänster inrättas – i första hand inom hälso- och sjukvårdsverksamhet – där psykologer på arbetsgivarens uppdrag genomgår specialistutbildningen. Efter genomgången specialisttjänstgöring ska det finnas tillgång till specialisttjänster.

Psykologiska insatser av hög kvalitet kräver välutbildade och kompetenta psykologer. God utbildning och kontinuerlig fortbildning är därför en mycket viktig fråga. Förbundet arbetar för att uppmärksamma arbetsgivare på behovet av kvalificerad fortbildning för psykologer.

Kongressens inriktningsmål 2014–2016

- En grundutbildning med hög kvalitet som motsvarar uppdragsgivares och klienters krav och förväntningar.
- En grundutbildning som är en nationellt samordnad generalistutbildning och fungerar som en grund för fortsatt påbyggnad till specialist.
- Antal utbildningsplatser som motsvarar samhällets behov av psykologer.
- Psykologstudenterna ska kunna påbörja PTP-tjänstgöring direkt efter examen.
- PTP-tjänstgöring av hög kvalitet med höga krav på PTP-handledare.
- En specialistutbildning med ständigt förbättrad kvalitet.
- Fortsatta steg mot en offentligt legitim och finansierad specialistutbildning.
- Psykologernas specialistutbildning tillvaratas och erkänns inom skilda verksamheter.
- Fortsatt stärka psykologkårens medvetenhet om yrkesetik, yrkesjuridik och – professionalisering.
- Att utbildningen håller fortsatt hög kvalitet även då antalet utbildningsplatser ökar.
- Psykologförbundet ska verka för att visa värdet av psykologernas specialisering för privata och offentliga arbetsgivare samt specificera för dem hur psykologer som specialiserar sig utgör en viktig del av en verksamhet med hög kvalitet.